

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 247.

V Ljubljani, v petek 28. oktobra 1892.

Letnik XX.

Pogoji sloge.

Sloga! Lepa beseda povsod, i za nas! Včerajšnji „Narod“ nas kliče k slogi na temelju nekega spisa „Slovenčevga“ z leta 1875, koder stoji zapisano: „Neha naj razpor! Liberalci naj brani klerikalca, klerikalci naj brani liberalca in obadva naj branita slovenski jezik, slovensko vero, slovensko poštenje!“ „Z obema rokama podpisuje „Narod“ to izjavo.

Da, skupno branimo vero, jezik in narodnost! Tudi mi smo za to, a kakor umevamo v „jeziku“ konkretno naš domači jezik slovenski in kakor mi tolmačimo narodnost kot narodnost slovensko, tako tudi menimo vero — samo vero katoliško. In sicer vero, kakor jo oznanja cerkev katoliška, ker brez cerkve ni — vere. Vere pa ne umevamo kot „verski čut“, kot mislijo prazno, sanjavo teženje srca, marveč kot prepričanje, ki je trdneje, nego vsako drugo prepričanje, zato ker ima podlago v božji avtoriteti, kot „prepričanje“, katero nalaga dolžnost.

In kakor je umstveno delovanje, ko pravim: vem, tako je tudi umstveno delovanje seveda vzbujeno in podpirano po milosti božji, ko pravim: verujem. — Sam čut ni vera. Histeričnim osebam se morda zdi „vera“ in zadostuje jim — značajem ne in značaji, katerih vera mora biti „razumna“ (rationabile obsequium), bodite kristijanije. Vere „razumne“, vere prepričanja nas uči cerkev, in sicer zopet konkretna cerkev, konkretna družba božjega izvora in v božjem varstvu, družba s svojim jasnim, nepremisljivim namenom in s svojimi sredstvi, ki presega čas in prostor in ki vsled tega tudi ne more biti nikakor odvisna od sprememb

časa, ali prostora, ki je tedaj ob vsakem času, tedaj pred tisoč leti in danes, ki je na vsakem kraju, tedaj v Avstriji in mej Matoki ob Zambezi, mej Slovenci in mej Japonci, na Kranjskem in v Senegambiji — vedno ena, vedno sveta, vedno apostolska — cerkev katoliška. Če je tedaj neodvisna družba, je gotovo h krati tudi družba, katera ima svoje pravo, in sicer svoje neodvisno pravo, neodvisno od vsake oblasti na zemlji, družba, ki ni del nobene druge družbe na zemlji, tudi države ne, tudi naroda ne, ki tedaj ni država v državi, marveč po svojem namenu samostojna in vse presegajoča družba.

Te cerkve otroci smo tudi mi Slovenci; ona nam podaja nezmotljiva navodila, da dosežemo svoj konečni nadnatorni namen, in zato jo branimo, zato jo ljubimo kot svojo — mater.

„Skupno branimo vero“ — skupno branimo katoliško cerkev in njena prava. — Svobode njej, s tem pa tudi — svobode sebi, s tem pa tudi svobode svojemu narodu! — Svobode, in sicer svobode v programu za bodočnost našega naroda, svobode v določevanju, kako se šolaj naš narod, svobode, odkod zajemljivi svojo omiko, ker je sam v sebi kot separatistično slovenski narod premajhen. Svobode v vsem javnopravnem razvoju pa ne moremo zahtevati drugače, nego na temelju naravnega prava. § 19. drž. tem. zak. govori sicer o ravnopravnosti, toda kaj spada v ravnopravnost, nam tolmačijo drugi, in kako, — vemo vsi. Ravnopravnost na liberalnem temelju, ravnopravnost v moderni državi, koder je pravo, to, kar je faktum, v državi, ki meni, da ni nikomur odgovorna, taka ravnopravnost — ni ravnopravnost, marveč ironija vsake ravnopravnosti.

Naravno pravo, nedotakljivo in nespremenljivo,

kakor je nespremenljiva narava človekova, to je jedina podlaga naših zahtev. Zato tudi z velikim veseljem beležimo besede pravika naše dōbe, dr. Ivana Tavčarja, ki je v IV. seji deželnega zbora dne 23. septembra t. l. izrekel te-le v našem času iz praviških ust kaj redke besede: „Če zahtevamo, da se ne smejo sprejemati v šolo otroci, ki ne umejo učnega jezika, stojimo na podlagi naravnega prava.“

— Da, in če zahtevamo avtonomijo za-se, in če zahtevamo točko za točko svojega narodnega programa, stojimo tudi na podlagi naravnega prava.

— In to naravno pravo je del naravne etike, in ta naravna etika je del modroslovja. Kodertedaj modroslovje razvija napačna načela, tam je napačno razvita tudi etika, na katere temelju se ima snovati javno življenje. Napačno modroslovje je rodilo napačne trditve o državi, o njenem namenu, o pravu, o kreposti itd. In takih napačnih trditvev nebrojje sankcioniranih, mnogo v zakonih držav, še več pa v javnem mnenju, katero pri nas, žalibog, ni slovensko, marveč tuje. Dejte, premišljajmo čisto te-le besede: „Ali Nemci ne trosijo pri nas krivih nazorov? Ali morda nires, da je nemško časopisje“, nemško slovstvo (posebno Conversationslexica) večje veljave na duševno obzorje našega izobraženega občinstva, nego domačih pisateljev bore knjige? Nemci, siloviti gospodarji naše zemlje, so, žalibog, tudi go-

*) Pridenemo: židovsko časopisje in vabimo, da se preštejejo „N. Fr. Pr.“ in „Tagblatt“-a iztisi, ki krožijo po Slovenskem, po uradniških pisarnah in po narodnih društev sobanah in — drugod!

LISTEK

Čikago in svetovna izložba leta 1893.

(Iz „Č. osad v Americi“.)

(Dalje.)

Tedaj vidimo, da Čikago obdajajo od vseh strani splavne reke, morske ožine ali jezera, koja je spajajo z oceani, in da je vrhu tega središče ogromne železniške mreže, koja veže vse dele severo-ameriškega ozemlja. Kjer zdaj stoji Čikago, moralo je nekoč postati svetovno mesto. Naključje ni učinilo, da je Čikago veliko; odločilna je bila njega lega.

Vstvarili so mesto priseljenci iz vseh možnih dežel; med njimi je osobito velik odstotek Slovanov, Čehov, Poljakov, Slovencev itd. Čikago je moralo biti zgrajeno, sicer bi bil propal ves ameriški trgovski promet. Zato se je zgradilo znova, dasi je je požar razdjal.

In da bi nastal tretji požar in ne bi ostal kamen na kamnu, iznova bi bilo mesto zgrajeno, koje bi današnji Čikago gledé na sijajnost in praktično uredbo istotako prekosilo, kakor prekaša sedanji Čikago stari, po požaru uničeni.

Prvotni Čikago je izginil brez sledú. Nobena razvalina, noben črni kamen ne svedoči več, da je je dne 9. oktobra 1871. leta pogorelo okoli 20.000 hiš, in že med tem, ko je gorelo, pomišljali so pogorelci po požaru razbeljene prerije na novo gradnjo mesta. Vsa Amerika jim je ponujala pomoči. Vsa

Amerika jim je nudila sredstva in dogradila je Čikago iznova.

To je živ dokaz življenjske moči in potrebe o eksistenciji tega mesta. Iz blagotvornosti so dajali Jankeji podpore svoje, zaradi špekulacije ponudili so svoj kapital. Od 15. aprila do 14. decembra leta 1872, torej tekom 200 delavnikov v delavni dōbi povprečno 16 ur na dan, bila je vsaki dve uri dograjena železna ali kamenena palača, imajoča v pročelju 25 stopinj in štiri ali šest nadstropij! Tako je stalo že leto po požaru na tem spomenskem ozemlju čilo ameriško mesto.

Marsikateri bode ugovarjal, češ, saj je Novi Jork lepši, Boston in Baltimore krasnejša, Washington sijajnejši, nego Čikago. Možno! V obče se pa ne more nijedno mesto, neizimši Novi Jork, primerjati s Čikagom. Njega široke, ravne ulice križajo se z veliko pravilnostjo v pravih kotih in prilgajo na iztočni strani k široki, modri gladini Michiganskega jezera, v drugih smerih zopet se ne raztezajo v odprte prerije, temveč se rastekajo povsod v razkošne senčnate parke in bulevarde, nasajene z drevjem, koje obdajajo mesto liki venec. Nijedno ameriško mesto nima tako mnogo javnih nasadov, kakor Čikago.

V Novem Jorku so bili vsi stavbeni prostori namenjeni v izkoriščanje. Samo central-park so oteli pred stavbeno strastjo Novojeorčanov. Košček otoka Manhattanu uporabili so v gradnjo samih ozkih ulic, koje ne zadoščajo prometu; tu stojé trgovske

palače, gostiške hiše, tovarne, in v elegantnih avenah metropole stojé prelepa poslopja milijonarjev tesno jeden tik drugoga, brez ograje, brez vrtov. Samo pol tucata krezov ima nekake vrtove. Med večino novojeorških bogatašev vladuje pohlep po denarju, njih okus, njih lagodnost. Ljubše jim je v žepu nekoliko tisoč dolarjev več, nego vrt okoli hiše. V Čikagu je to baš nasprotno. Samo v trgovskem oddelku so hiše jedna tik druge nakupičene; tu so velike palače od kamna ali železa, ponekod okrašene z dragocenimi fasadami prekrasne arhitektonične lepote. Ako se kdo popelje po konjski ali kabelovi železnici iz trgovskega oddelka v „Residental quarters“, čudil se bo skrbnosti in ljubezni, kako da so vneti Čikažani za svoja stanovanlišča.

Nijedno ameriško, da, ni evropsko mesto, nima toliko zasebnih hiš, kakor Čikago. In v istini tudi nikjer ni toliko hišnikov pomerno gledé na stanovništvo, kakor tu. Čikažan, bodisi siromašen ali imovit, trudi se povsem, da more prebivati v svoji lastni hiši, in mnogobrojne kreditne in stavbene družbe nudijo mu v to priliko. Čudil sem se, da imajo Čikažani vzlic tolikim bankam in denarnim zavodom, razmerno jako malo in neznatnih „Saving banks“ (hranilnic). Nadomeščajo je stavbinske družbe. Čikažan rajši vloga svoje prištedke na svojo hišo, in tako se dogaja, da je v najbolj oddaljenih delavskih oddelkih ogromna množica hiš z lepimi vrti, koje ne stojé v dolgih vrstah tesno jedna poleg druge, temveč vsaka stoji na svojem posebnem samostojnem zemljišču. (Dalje sledi.)

spodarji našega duha in srca." („Rim. Katol." 1892. V. zvezek, str. 277.)

Dokazov, ki jih imamo na stotine, ne moremo tukaj razvijati; le to stoj, da treba zopet pravih načel, če hočemo pravo zasé in za svoj narod.

Modroslovje in z njim tudi naravno pravo pa brani zmotam in čuva skrbno le — katoliška cerkev. Neštevilno zmedencev in zmot je že pokopala za časa svojega obstanka; novi vstajajo vedno — tudi te bo pokopala, upamo mi. Zato pa svobode — njej! In besede, katere je govoril g. dr. Ivan Tavčar na Svetčevem banketu: „Nikdar se ne sme vera uporabljati proti narodnosti, in nikdar ne narodnost proti veri" („Narod" št. 231) tolmačimo tudi v tem smislu. Vera, tedaj konkretno: katoliška vera, tedaj vera, kakor jo uči katoliška cerkev t. j. kakor jo uči rimski papež in z njim združeni škofje ne sme biti nikdar orožje za — slabe namene, tedaj se tudi ne sme zlorabljati, da bi se kedaj narodom kratile njihove naravne pravice, katere uprav tista cerkev po svojem poklicu najbolj čuva in brani. Zato pa bodi cerkev — svobodna, neodvisna v vsem svojem delovanju. Svobodna cerkev! — — — Njena načela so tedaj tudi bramba našega prava. In zato je katoliški shod v VI. sekciji „kat. narodna organizacija" sprejel kot program te-le besede: Prvi slovenski katoliški shod smatra nepremisljiva načela katoliške vere kot glavni temelj javnopravnemu razvoju slovenskega naroda, in izreka željo, da bi na tej podlagi složno sodelovali vsi Slovenci v težkem boju za narodni obstanek slovenskega ljudstva". V to so se zaletavali šovinistični nemški listi in nas napadali; to je pobijal tudi „Narod".

In vendar je sloga tem besedam namen in sicer sloga resnična in dolgotrajna in sloga, katera ima tudi zagotovljen uspeh. Da, vsi branimo Slovencev vero, Slovencev jezik, Slovencev poštenje in — svoji smo, složni smo!

● važnosti katoliškega tiska.

Z Goriškega, meseca oktobra.

II. Posnemajmo nasprotnike!

Od nasprotnikov se učimo delovati, organizovati se in ediniti, da bomo delovali z uspehom in da bomo pripravljeni, pobijati slabo v vsakem oziru in na vsaki strani! Zato pa je pred vsem treba, da se posvetimo onemu delovanju, katero nas najbolj druží, in to je brezdvomno katoliški tisek. To nas učé nasprotniki. Smelo trdimo, da se je ravno s tiskom osnovala ta močna stranka, katera prevrača družbinski red, katera povsod zmaga, ki je povsod v tem edina, da razširja in trosi med svet laži proti cerkvi, papežu, škofom, duhovnom in katoliški veri, edina, da razširja najbolj umazane stvari, da končava npravstvenost ter da ruje iz ljudstva vero.

Ne iz zasebne koristi, ampak kot pravi sinovi sv. očeta poudarjamo potrebo in važnost katoliškega tiska!

Poglejmo, kako delujejo naši nasprotniki! Vprašamo vas, ali ostanemo vedno tako slepi, da ne spoznamo, da bomo vedno več izgubili, ako se ne oborožimo z enakim orožjem, s kakoršnim nas napadajo nasprotniki? Katoliški tisek je prvo sredstvo, da zmagamo.

Zopet slišimo ugovor: „Vse dobro, ali imeti dober katoliški časnik, je težka stvar. Treba je ..."

Poznamo vse mogoče ugovore, kateri se nam stavijo. Ali taki ugovori prihajajo od tistih, ki dajejo svoje novce za liberalen časnik zato, da se pokažejo narodni. Tudi katoličani imajo svoj ugovor, in sicer oni, ki nočejo delovati. Tožijo o slabem, spoznajo, da liberalni listi demoralizujejo ljudstvo, spoznajo, da katoliški list ni sovratnik liberalnemu, a nimajo poguma, da bi opustili nasproten list, tudi ne, darovati par desetice, da bi se katoliški list zboljšal, nimajo poguma, da bi se naročili na dva, tri iztise in ga razširili med svoje, tudi ne, da bi prijeli za pero in dopisili listu vsaj kratkih novic. Da bi vsi ti „vzdihujoči in jokajoči" podpirali katoliški list s tistimi beliči, s katerimi podpirajo liberalen tisek, videli bi, da bi bil katoliški list kmalu enakovrsten liberalnemu, kajti z denarjem in le z denarjem vdobi list telegrafskih zvez, dopisnikov, novičarjev, reporterjev itd., splošno vsega, kar mu je treba.

Ako ne moremo ustanoviti velikega lista, zadovoljimo se z malim, s tednikom, polumesečnikom, mesečnikom! Boljše nekaj, nego nič.

Tudi majhen listič se lahko bojuje proti nasprotnikom, odkriva njih laži itd., tedaj tudi tak list je za nas koristno orožje proti nasprotnikom. Dokas so nam nasprotniki, kateri se tako zaganjajo tudi v male lističe.

S tem pa se ne smemo vedno zadovoljiti, ampak naša dolžnost in čast mora biti, da ustreza list svojemu cilju in naporu in zato je treba, da sodelujejo vsi dobri.

Treba je valasti delovati, da se razširi v vsako hišo, prodajalnice, gostilno, po mestih, vaseh in povsod, kamor dohaja nasproten list, in tja, kamor ta ne dohaja.

Dandanes ne more duhovnik vsega v cerkvi; zato pa je treba drugim potom delovati, in ta je: vzdrževati in razširjati katol. liste.

Brez katoliškega lista ni mogoče razširjati med ljudstvo pojmov o društvenem življenju, o solidarnosti, o katoliški zavesti; brez katoliškega lista ne moremo ljudstva poučiti o lažeh nasprotnih listov.

Delujmo tudi mi katoliški Slovenci v smislu sv. očeta Leona XIII., ki pravi: Ker je tisek najvažnejše sredstvo, katerega se poslužujejo nasprotniki za svoje zlobne namene, treba je, da se tudi

katoličani postavijo v obrambo z dobrim tiskom proti slabemu, da branijo resnice, vero, in poudarjajo pravice svete cerkve. In kakor je dolžnost katoliškega časnikarstva, pokazati zlobne namene nasprotnikov, pomagati duhovnim pastirjem, braniti in povspeševati katoliške naprave, tako je tudi dolžnost katoličanov, podpirati take časnike, bodi si da odstranjajo vsako naklonjenost nasprotnim listom, bodi si, da pripomorejo po svoji moči katoliškim do veljave, ker za katoliško časnikarstvo se ni do zdaj storilo še v nobenemu oziru — zadosti!

(Daže sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Notranje dežele.

Gorenja Avstrija. Po deželi, zlasti po mestih, se je začela močna agitacija proti davčni reformi. Na čelu tej agitaciji je liberalna trgovska in obrtniška zbornica, katera je v tej stvari oddala neko neugodno mnenje. Liberalni bogatini se bojé, da bodo potem višje obdačeni, zato so pa začeli to agitacijo. Preslepiti pa znaje z medenimi besedami tudi male obrtnike, da jim gredo na led. Govori se, da ima ta agitacija tudi svojo politično stran. Pl. Plener bi rad postal finančni minister in je zaradi tega naročil svojim somišljenikom, da naj začno agitacijo proti davčni reformi sedanjega finančnega ministra Steinbacha. Nadejamo se pa, da je Plener zopet enkrat naredil račun brez krčmarja. Konservativni poslanci se s takimi agitacijami ne bodo dali pripraviti, da bi glasovali proti davčni predlogi. Nekateri liberalni poslanci bi pa itak glasovali proti večjemu obdačenju kapitalistov.

Moravske. Katoliško-politično društvo je v nedeljo imelo v Brnu shod. Dr. Kupka je na tem skodu razlagal, kako liberalni listi napadajo cerkev in njene naprave. Dokazal je, da je socializem pravi sin liberalizma. Liberalni listi pišejo proti cerkvi, njenim napravam in služabnikom, da bi le cerkvi škodovali: ravno to tudi delajo socialisti. Liberalci bi radi ljudstva iztrgali vero iz srea, ravno to hočejo tudi socialisti. Iz tega izvira nevarnost za človeško družbo in prestol. Da se odvrne ta nevarnost, mora se najprej uničiti liberalizem, socializem bode potem sam ob sebi ponehal. Najboljše sredstvo za to je pa verska šola. — Drugi govornik dr. Neuschl je pa slikal sprideno družbo v starem Rimu in kaj je krščanstvo napravilo iz te družbe. Govornik je iz tega sklepal, da bode tako dolgo dobro, dokler se držimo krščanstva. Gorjé pa, če zmaga liberalizem in socializem in odstranita vero. V križu je naša rešitev. Vsi zbrani so pritrjevali govornikom.

Češko. Umrl je v Bihnovu za mrtvoudom grof Zdenko Kolovrat. Pokojnik je bil rojen 1836. leta. Od 1884. leta je bil dedni član gospodske zbornice. To leto ga je fidejkomisno veleposestvo bilo poslalo v deželni zbor. Z njim zgubi konservativna stranka jako zanesljivega člana. — Nemški nacionalci se sklenili, da bodo v državnem zboru predlagali nujni predlog, s katerim se pozove vlada, da prekliče razpust liberškega mestnega zbora. Ta predlog predložil se bode v podpis tudi zjedinjeni levici in protisemitom. — S tem predlogom bode nemški naci-

Družba sv. Mohorja v ljubljanski škofiji.

(Konec.)

Število po dekanijah.

Nadnormalno število:

Št.	Dekanije	leta 1892	1891
1	Loka	6 26	5 35
2	Radovljica	6 07	5 92
3	Idrija	5 59	4 59
4	Ljubljana	5 47	4 89
5	Kranj	5 10	4 74
6	Kamnik	4 71	4 26
7	Vipava	4 47	4 12
8	Vrhnika	4 23	4 10
9	Moravče	4 21	3 93

Podnormalno število:

10	Litija	4 15	3 48
11	Cirknica	4 05	3 65
12	Šmarje	4 00	3 60
13	Postojna	3 74	3 29
14	Ribnica	3 66	3 40
15	Trebnje	3 41	2 95
16	Rudolfovo	3 39	2 84
17	Leskovec	2 70	2 36
18	Semič	2 58	2 55
19	Trnovo	1 87	1 68

Častiti poverjeniki naj skrbé na vso moč, da ohranijo to častito družbo, duhovno mater Slovencev

v sedanjem stanu, kjer je pa mogoče, naj ji nabere še novih udov. Vsaj na Gorenjskem, kjer je ljudstvo sploh premožnejše, naj ne bode fare, da bi ne dosegla vsaj normalnega števila.

Mej letošnjimi knjigami bode gotovo najbolje ngajala „Jeruzalemski romar". Tudi „Smarnice bode dobro došle udom, ker molitvenike vselej z veseljem prejema. Prav primerno se mi zdi, da družba večkrat izdaja dobre molitvenike; društveniki jih dajo navadno vezati, in če tudi eden vseh ne rabi, vendar služijo enemu ali drugemu domačemu pri hiši, da ni treba kupovati dražih molitvenikov, ki so še marsikdaj prav prazni in plitvi. Lične in podučne s podobami so knjižice „Domači zdravnik" in „Naše škodljive rastline". Družba je sicer izdala že leta 1874 knjigo „Domači zdravnik", katera je pa zelo površna in nedostatna, ker jo je spisal nestrokovnjak Volčič.

Natančneje oceno knjig prepuščam navadnim ocenovateljem, le nekaj ne moremo zamolčati. Prav bridko pogrešamo že dalje časa v družbinskih knjigah dobrih daljših povestij, katere naše ljudstvo še zmiraj najrajše prebira. Letos so samo v „Večernicah" dve kratki povesti srednje vrednosti: „Najgotovejša dota" in „Brat Evstahij"; to je pa mnogo premalo. Družbin odbor tega nedostatka ni kriv, saj leto za letom vabi in vzbuja pisatelje, naj se lotijo najhvaležnejšega dela, naj pišejo za tako ogromno množico hvaležnih čitateljev, razpisuje primerne nagrade, pa vse zastonj. Zakaj se pač naši pisatelji nečejo odzvati temu najčastnejšemu klicu?

Morebiti nimamo sposobnih pisateljev? O tem nečemo dvomiti, saj se lahko prepričamo iz družih naših listov, da je pisatelj dovolj, ki znajo pisati za ljudstvo, ko bi bilo kaj dobre volje in pa časa!

„Dom in Svet" prinaša prav dobre povesti; vzlasti vseč mi je v letošnjem letniku „Ljudska osveta", katera bi bila gotovo primerna tudi za družbo sv. Mohorja. Tudi „Vrtec" je vzgojil že lepo število pripovednikov, ki znajo prav primerno pisati za mladino; zakaj se ne poskušajo tudi za našo družbo? Če bode tako zelo primanjkovalo izvirnih dobrih pripovednih spisov, moral bode odbor resno skrbeti, da se odpravi ta nedostatek, če ne drugače, z dobrimi prevodi iz tujih jezikov, kakor je že v prejšnjih letih (Fabijola, Perpetua). Za prihodnje leto se nam obeta v „Večernicah" daljša povest „Na krivih potih", katere prav res težko pričakujemo. Druge knjige, katere je namenila družba za prihodnje leto, so: „Jeruzalemski romar", II. snopič, „Življenja srečen pot za Mladenče", spisal Skomšek, „Kitajci in Japanci", spisal Staré, „Škodljive rastline", II. snopič, in „Koledar". Menim, da so prav primerno izbrane, da bode lahko častitim poverjenikom z njimi vabiti ude, in če je mogoče, še pomnožiti njih število.

Naj raste, naj cvete slavna družba sv. Mohorja, ki je bila in bode, tega nihče ne more tajiti — delo „brezdomovincev"!

Puščavnik pod B.

jonaci malo v zadrego spravili levico. Pokazati bode morala svojo barvo. Levičarji bi bili radi veljali na jedni strani za najlojalnejše Avstrijce, na drugi pa za pristne Velikonemce, da obdržé veljavo pri čeških Nemcih. Levičarji so v tem večji zadregi, ker jih nemško-narodni listi dolže, da je vlada v sporazumenju z njimi razpustila liberški mestni zbor.

Ogersko. V finančnem odseku ogerske zbornice je več poslancev vprašalo učnega ministra, kako je s cerkveno-političnimi vprašanji. Grof Csaky se je pa izjavil, da iz gotovih vzrokov ne more nič gotovega povedati, in želi, da bi ga s takimi vprašanji ne nadlegovali. Iz ministrovega govora se je videlo, da ima on v ministerstvu hude nasprotnike in se bode torej najbrž v kratkem moral umakniti. — O imenovanju novega nadškofa zagrebškega je minister rekel, da je cerkvena kurija našla kanonične pomisleke. Kar se pa tiče imenovanja kardinalov, se on drži stališča, da Ogerska mora imeti tri kardinale. Res ima Avstrija sedaj štiri kardinale, ali to nikakor ne jemlje Ogerski pravice do prejšnjega števila kardinalov. Povodi, da se je imenoval za Avstrijo četrti kardinal, bili so tudi popolnoma izredni. Minister vnanjih stvari tudi odločno zastopa ogerske želje o tej stvari.

Vnanje države.

Francija. Radikalni in socialni poslanci nikakor niso zadovoljni z Loubetovo razsodbo o razporu mej delavci in premogovsko družbo v Carmauxu. Pričakovali so, da se bodo kar pomilostili delavci, ki so zaradi izgredov zaprti, in takoj vzeli v delo. Ker se to ni zgodilo, pozivljejo radikalni delavci, da naj ne gredo na delo, temveč dalje strajkajo. Ker se je bati, da bodo delavci poslušali radikalne hujšake, je vlada naredila v Carmauxu varstvene naredbe proti izgredom. Radikalni poslanci bodo seveda v zbornici vso zadevo zopet spravili v razgovor in ne vé se, če bode sedaj vlada srečno se izmotala iz zadrege.

Italija. Javna varnost v Siciliji se še nikakor ni zboljšala. Te dni so roparji napadli posestnika Elforda in več oboženih delavcev na polju. Se-le po hudem streljanju so morali roparji pobegniti. Elford je angleški podložnik. Res čudne so razmere na Siciliji, če morajo že delavci s puškami na polje.

Nemčija. Skoro vsi nemški listi izimši vladni odločno pišejo proti novi vojaški predlogi. Posebno odločno se izrekajo proti predlogi katoliški listi. Ker je pa večina odvisna od katoliškega centra, in je po teh glasilih soditi, da katoličani ne glasujejo za predlogo, je pričakovati, da bode predloga odklonjena.

Rusija in Turčija. Vsi ruski listi so nezadovoljni z odgovorom Turčije na poslednjo rusko noto. Posebno se je jezí, da so Turki cel mesec čakali z odgovorom. To očitno kaže, da v Carigradu nekatere vlasti delajo proti ruskemu vplivu. Ruski listi očitajo diplomacijo, da je s svojo neodločnostjo zgubila ves vpliv v Carigradu. Pozivljejo jo, da naj z vso odločnostjo zahteva, da se opusti utrjenje Bospora in pa izvede točno berlinski dogovor. Nam se dozdeva, da bi zlasti v poslednji stvari Rusija ničesa ne dosegla. Sedaj je že prepozno. Na izvedenje berlinske pogodbe je bilo treba siliti že pred desetimi leti. Sicer se pa Rusija sama tudi le toliko drži berlinske pogodbe, kolikor ravno njej ugaja.

Izvirni dopisi.

Z Goriškega, 23. oktobra. „Edinost“ št. 85. piše o polemiki mej „Slovencem“ in „Sl. Narodom“: „Odkrito rečemo, da se nam skoro vže stedi brati ljubljanske časopise, ki netijo . . . ostudni prepir.“

Gospodje pri „Edinosti“! Kdo je posebno zanimali oni prepir? Ravno „Edinost“. Ona je prva najostudnejše začela pisati proti katoliškemu shodu. Kdo je šel v Ljubljano po shodu netiti prepir na Svetčev banket? Zopet glava „Edinosti“. Kdo je „Sl. Narodu“ dajal vedno potuho? Odgovor: zopet „Edinost“. Da v isti št. pogreva „Svetčev banket“, središče vsega spora. V isti št. brani laž, da je bila sv. Cirila in Metoda družba napadana od katoliškega shoda. In ko je „Edinost“ (!) ta razpor razpihala, ona se drane dajati svet — za slogo! Napadanega škofa, napadanih 2000 zborovalcev bi ne smeli braniti!! Mir in slogo hočemo tudi mi, a ne takih, katera bi si kupili le za osodepolno žrtv, da bi mi veljali v javnosti za sovražnike slov. naroda, za brezdomovince, za mračnjake. Ako hoče „Edinost“ tak mir imeti, naj ga ima. Mi ga ne maramo.

Vi pravite, da naj se združimo, naj se složimo proti skupnemu zunajnemu sovražniku. Prav! Mi smo pripravljeni. To vže delamo in bomo. A če ne moremo obeh rok na zunanjo rabiti, ste krivi vi, ki nam doma hočete ukrasti poštenje, ki branite inorodni verski indiferentizem. Dokler nam ne daste, kar nam doma gre, da nam priznate pravico do domovine, do razuma, da priznate naše rodoljubje, in da nas ne obrekujete po svojih listih, dokler tega

ne storite, z jedno roko bomo odganjali zunajnega, z drugo vas, svoje notranje sovražnike.

V isti številki očita „Edinost“ dr. Mahnič, da ne spoštuje škofov, ker se je upal znane Vaszarjeve besede tako razumeti: Narodnosti Bog ni prekoval večnega obstanka, izpostavljena je vsaj nevarnosti, da propade. Cerkev pa je obečal obstanek. Toraj narod, ki hoče postati deležen trajnega obstanka, mora se cerkve okleniti. Narod pa, kakor madjarski, ki od kat. cerkve odpada, je v nevarnosti, da radi tega pade v nemoralnost. Bati se je toraj za njegov obstanek. Iz tega sledi, da obramba vere, cerkve je vedno nujna, kakor narodnosti, ker je vera nujen predpogoj moralnosti vsakega naroda. A ne, kakor hočejo teologi pri „Edinosti“ tolmačiti, da je nujna obramba narodnosti. Ker veleučeni, tako ga je sama „Edinost“ ne davno imenovala, dr. Mahnič neče tako razumeti — ne v boga škofov!

Gospoda pri „Edinosti“ menda sama tej svoji trditvi ne veruje. Poznate Madjare. Kaj je bolj nujno pri njih, obramba njihove narodnosti ali — pa pospeševati mej njimi katoliško vero, pravicoljubnost? Da je Madjarom to nujna, vedo najboljše ubogi Hrvatje! Ako bi bili Madjari bolj katoliški, bi se Hrvatom bolje godilo. In zopet, ako bi bili Hrvatje bolj katoliško zavedni, bi se bolj uspešno upirali madjarstvu. Hrvatom ne manjka toliko narodnega čuta, pač pa verskega.

Vera ni v nevarnosti? Kdo to piše? Gospoda v — Trstu. Poznate, kaj se v Trstu godi? Vemo, porečete, a brezverski so le Italijani! Denimo, ali bi ne bili Italijani bolj pravični Slovincem, ako bi bili verniši? Da! Italijane v Trstu more edino vera skloniti, da bodo Slovincem pravični. Torej vera je nujna. Gospoda pri „Edinosti“ je toraj na slabi poti. Ako je narodnost braniti nujnejše, nego vero, tedaj je Slovanom v Trstu zapel mrtvaški zvon! Liga + 1.

Socijalne stvari.

Liberalna odkritosrčnost. Vsake baže liberalce se kar tali, kader govori o svobodi, in nepremišljenih ščinkovcev je le preveč, ki se vjamejo v take mreže. In vendar se tudi liberalce ne more skrivati, da ne bi čisto razkril, kako pojmuje svobodo. — Bodi to-le v vzgled: Gorenje-avstrijska kupčijska in obrtna zbornica se je izrekla, kako sodi o novem vladnem predlogu, tičočem se davčne preosnove. Ta pristno nemčurska liberalna zbornica graja predlog, češ, „da se bodo davki malih obrtnikov jako izdatno zmanjšali in ravno tako izdatno zveličali davki srednjih in velikih obrtnih podjetij“. Hej, mali obrtniki, pišite hvalo v Linc — in bodite liberalci! — Dalje pravi zbornica, da „se je malim obrtnikom celó popolno osvobojenje od davka obljubilo“ — kar seveda ni res — in pristavlja, da „davek, ki ga sedaj plačujejo mali obrtniki, navadno ni prevelik“, marveč da je „pametno sredstvo, da se ne prenapolnijo obrti vsled obstoječe obrtne svobode“. — Jasna beseda! Obrtno svobodo je vsplodil liberalizem; mi smo proti njej ravno iz tega vzroka, ker slabeji z močnejim nikdar ne more konkurirati, ker mora v tem boju pasti slabeji. Liberalizem pa nekako v načelo postavlja, da ne skrbi samo konkurenca za to, da se manji uniči, marveč, da pomagaj kapitalu tudi država — z velikimi davki. — Toda prepričani smo, da bi ta odkritosrčnost, katere v praksi seveda nikdar ne more zakriti liberalizem, ta odkritosrčnost, ki tudi v teoriji vkljub vsakovrstnim obljubam in zagotovilom ob času volitev čisto razkriva, kaj je liberalizem nižjemu ljudstvu, — pokopala liberalizem sam. Kmet le plačuj obrtnik, le vlačí v davkarijo, da se tem preje umakneš — velikemu, židovskemu kapitalu s poti in da tem hitreje vstopiš v službo — za brezpravnega sužnja. K.

Davki na Dunaju. V zadnjih treh četrtletjih je plačal Dunaj 36 milijonov 133.268 gld. davkov; 6 milijonov 603.993 gld. več, nego v lanskem letu. Vendar je revščina vedno večja. Tretje četrtletje se je pobilo 1561 konj, mej tem ko se je v tistem času v lanskem letu samo 1454 konj! To tudi pomeni!

Nesreče na železnica. Dne 11. avgusta sta trčila skupaj dva vlaka v Heflajnu ob Du-

navu. Jeden potnik je bil ubit, več ranjenih. Tamošnji župnik in znani nesebični prijatelj revnega ljudstva, čast. g. Rudolf A. J. H. H. O. R. N., priobčil je v zadnji številki izvrstno vrevjanega lista „Monatschrift für christliche Socialreform“ str. 431 nasl. — poučen članek, ki jasno osvetljuje, kje je čisto uzrok tolikokrat se ponavljajočim nesrečam na železnici. Nekatere stvari povzamemo: Največkrat in tudi v tem slučaju se konstatuje, da je bila nesreče uzrok nemarnost pri izvajanju določil, kako se imajo dajati signali ali znamenja. Ta določila pa imajo pri tamošnji železnici 40 členov z več nego 120 številki z vsakovrstnimi dostavki in popravki, tako, da je treba prav temeljitega učenja, predno se človek nekoliko spozna. — Ta gostobesednost in nestalnost je — jedna hiba. Druga in večja je pa v tem, da se od jednega človeka veliko preveč zahteva. Včasih ima načelnik postaji toliko služb, da jih eden človek ne more opravljati, že iz tega vzroka ne, ker ne more biti hkratu na več krajih. Dela ima včasih skupaj do 20 ur, plače pa poleg stanovanja in kurjave malo nad 30 gld. — Tako se varčuje, in od človeka, ki vse svoje fizične moči v običnem neprenehnem delu gotovo jako izrabi, se zahteva bodrosti, kakor je čisto manjka spočitemu človeku. Vrh tega so peroni pri mnogih postajah, — prostorčki za vsako stvar premajhni in tehnične priprave velikokrat nedostatne in pokvarjene. — Omenjali smo že pri južni železnici, da letos — varčuje. Varčujejo pa tudi drugod. To pa pomeni — slabo! Kapital ima streči človeku, ne pa še uničevati in v smrtno nevarnost postavljati zaradi kapitala — najdražji kapital na svetu: človeka. K.

Kanal mej Dunavom in Odrom. Pred osmimi dnevi so v Hruševi na Gorenjem Šleskem merjevali jeli meriti, da bi se menda prihodnje leto že moglo pričeti kopanje imenovanega kanala.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. oktobra.

(Prevzvišeni g. knezoškof) so se danes popoldne z brzovlakom vrnili od posvetovanj škofovskega odbora z Dunaja.

(Osebnosti.) Bivši kranjski deželni predsednik g. baron Winkler se je včeraj popoldne s poštnim vlakom odpeljal v Gorico, kjer se stalno nastani. Na kolodvoru so se zbrali razni dostojanstveniki in zastopniki društev, da še pozdravijo bivšega gosp. deželnega predsednika pri odhodu. — Majorja domačega pešpolka št. 17 gg Andrej pl. Slivnik in B. Putheani sta povišana za podpolkovnika; istotako je imenovan podpolkovnikom poveljnik kranjske žandarmerije g. major K. Rummer. — Avskultant g. dr. Jakob Toplak je imenovan sodnim pristavom v Idriji.

(Chronique scandaleuse.) Pod tem naslovom je predvčerajšnji „Narod“ naznanjal svojim čitateljem, da je stolni prošt mil. g. dr. Klotfutar, ko se je z ljubljansko duhovščino poslavljajal pri gosp. deželnem predsedniku, govoril samo nemški, ter dostavil: „Sveta liga bode sicer jutri razkladala zopet svojim vernim, da smo napadali prošta in vero. A pri vsem tem nimata prošt in vera kot taka ničesa opraviti, pač pa tista duhovščina kranjska, ki je zadovoljna s škandalom, da se ji zaradi njene izpremembe z visokega mesta mora dajati nastopno svarilo: „Nadejam se, da bode kranjska duhovščina v prihodnje sejala seme sloge mej ljudstvo“. (Besede gospoda barona Winklerja). — Tako „Narod“. — „Sveta liga“ — kakor nas izvoli nazivati „Narod“ — ne bo razkladala svojim vernim, kako je „Narod“ tudi ob tej priliki napadal vero, marveč izjavlja, da „Narod“ nima pravice tega dogodka zapisavati med „chronique scandaleuse“, dokler ni poprej v to kroniko zapisal onih radikalnih narodno-naprednih mestnih odborikov ljubljanskih, ki so v mestni zbornici glasovali za samo slovenske napise ulic in trgov ljubljanskih, sami pa imajo na svojih javnih trdkah — samo nemške napise; dokler vanjo ne zariše imen vseh onih radikalno-slovenskih trgovcev, ki imajo v Ljubljani nad svojimi prodajalnici — samo nemške napise. — Kader „Narod“ to stori, potem pokaže, da mu je le za slovensko stvar, ne pa za strankarstvo, in potem mu je slobodno nadaljevati — „chronique scandaleuse“! — Kar se pa tiče „svarila z visokega mesta“, o katerem „Narod“ govori, da ga je dobila zaradi svoje „izpremembe“ duhovščina naša, omenjamo le, da naša duhovščina ni nikoli iskala hvale z imenovanega „visokega

mesta" in da je tudi omenjeno "svarilo" z "visokega mesta" nič ne vznemirja, vzlasti ker druga duhovščina in najbrže tudi baron Winkler omenjenih besedij niso tako umeli, kakor "Narodov" duhovni referent. — Izpremenila se ni naša duhovščina, pač pa se liki kameleon spreminjajo naši radikali. — Kako ostudno je njih politično "Slovensko društvo" po dr. Ivanu Tavčarju napadalo dne 17. julija t. l. na društvenem shodu v Kranju bivšega deželnega predsednika barona Winklerja, češ, "da je ostal osamljen", da je podoben slovenski lipi, zasajeni v nemški vrt! — In sedaj, ko isti deželni predsednik odhaja, poklanja se mu isto "Slovensko društvo". — Istega moža, o katerem je "Narod" pisal dne 30. julija t. l., št. 172: "Vemo tudi, da naša moč ni gospod baron Winkler", isto moč sedaj uporablja "Narod" proti nam, strašče nas s "svarilom z visokega mesta"! — Tu, radikalna gospoda, tu so izpremembe, ne pa pri kranjski duhovščini! — In še jedne izpremembe "Narodove" nam je omeniti, katera zlasti osvetljuje vso gnilo nedoslednost naše radikalne stranke. — Ali ni bilo najhujše očitjanje od radikalne strani za nas to, da smo vladni. In sedaj nakrat pride isti "Narod", ki nam je to predbacival, ter se sklicuje na sodbo vladne osebe proti nam. Tudi to je nedoslednost, ki gotovo zasluži, da smo jo omenili. — Vidi se, da ima "Narod" doma dovolj gradiva za "chronique scandaleuse".

(Kolera.) V predzadnji številki smo objavili daljše poročilo o sumljivih slučajih bolezni v Zaboceh, župnije sv. Marka, nižje Ptuja. Danes nam poroča isti gospod dopisnik, da je mikroskopična in bakteriološka preiskava v Gradcu konstatirala vzlasti pri enem mrliču — azijsko kolero, katero je Leopold Šimenko zanesel z Ogerskega. C. kr. okrajno glavarstvo se trudi z vsemi močmi in hvalevredno vstrajnostjo, da zapreči razširjenje nevarne bolezni. Posebna komisija vodi razkuževanje hiš in oseb, ki so le količkaj sumljive, in tako smemo upati, da se bolezen ne bo dalje razširila. Do 26. t. m. ni nikdo več zbolel. — Na Dunaju sta zopet dve osebi zboleli za kolero. Na Ogerskem in v Galiciji pa se kolera vedno bolj razširja. — Trboveljsko konsumno društvo je bilo naročilo v Budimpešti vagon slanine, celjsko okr. glavarstvo pa je ukazalo, da se mora blago poslati nazaj zaradi nevarnosti kolere.

(Umrl) je v Trebnjem včeraj zvečer ob 6. uri, previden s sv. zakramenti za umirajoče, g. Franc Rozman, posestnik, mesar in lastnik znane gostilne "pri Lipi". N. v. m. p.!

(Grozna nesreča.) V Tomačevem pri Ljubljani se je zgodila danes zjutraj grozna nesreča: Zblaznela mati, nesóč seboj tri otroke, skočila je v Savo, kjer so vsi utonili. — Dogodek sa nam natančneje tako-le sporoča: Posestnik Jakob Blas, poročen od leta 1886 s Franciško Klepnič, živel je s svojo ženo ves čas v najlepši edinosti. Imela sta štiri otroke. Zadnji čas videli so ženo zelo otožno, boječo in obupno. Danes zjutraj ob 5. uri je še kruh vsajala v peč, na to moža poklicala, rekoč: "No, ali danes ne boš vstal!" — Po teh besedah je šla iz hiše. Mož se kmalu napravi, gre ven, a nikjer ne najde žene. Gre k otrokom in ondi najde le najstarejšega otroka, treh mlajših, po 4, 3 in 2 leti starih pa ni bilo nikjer. Mož seveda hiti k sosedom, povpraševati po ženi in otrocih, a nihče ni nič vedel o njej. Neki sedlar, ki je šel na delo, pa je povedal, da je enega otroka izvelkel mrtvega pri Jaršah iz

Save. — Na licu mesta prepričali so se, da je bil Blasov otrok ter da je mati z dvema otrokoma tudi ponesrečila v vodi. — Do sedaj še nismo zvedeli, da bi jih bili dobili iz Save. — Ubogi mož! Bog te tolaži!

(Vinska letina.) Iz krškega okraja se nam z dne 27. oktobra poroča, da se je letos vina prav malo pridelalo. Gledé velikosti tako slabe vinske letine ne pomnijo. Velika večina vinogradov je uničena po trtni uši, mnogo škode je povzročila toča, a še več strupena rosa. Z modro galico škropljena trta je dala pa prav dobro kapljico, ker je grozdje vsled toplote meseca avgusta in septembra popolnoma dozorelo. Kjer se ni škropilo, grozdje ni dozorelo, zato se letošnje vino gledé kakovosti močno razloži. O ceni se ne more govoriti, ker ni tovarnikov. Iz kadij se je po nekotiko prodajalo, največ okrog 7 gld. staro vedro. Vinogradniki mislijo, da se bode letošnje vino boljše vrste lahko prodalo po 10 gld. vedro (40 bok.), slabejše pa primeroma ceneje, a kdo vé, kakó bo, ker bo pogodba z Italijo gotovo kaj vplivala na ceno. Za izvoz bo vina čisto malo, največ iz mokronoških, svetotrojiških in boštanjskih gor, nekaj iz škocijskih in studenških gričev, iz nižje proti jugovzhodu ležečih krajev pa skoro nič. Žalostno!

(Čitalnica ljubljanska) priredi prihodnjo nedeljo, 30. t. m. svojim društvenikom drugi društveni večer v letošnji sezoni. Ker je rediteljstvo tega večera v spretnih rokah, nadejati se je obilo prijetne zabave, h kateri naj bi še društveniki s tem pripomogli, da se v mnogobrojnem številu snidejo v Čitalnici. Začetek ob 8. uri zvečer. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Slovensko gledališče.) Jutri dne 29. t. m. se bode prvič predstavljala veseliga v treh dejanjih "Pokojni Toupinel".

(Bitva pri Kustoci.) Danes popoldne ob 2. uri je bila v redutni dvorani slovesno otvorjena razstava plastične podobe, ki predstavlja za slavno zmago avstrijske armade odločilni trenotek po 5. uri popoldne. Otvorjenja so se udeležili g. voditelj deželne vlade, ekscelenc podmaršal z mnogimi častniki in drugi dostojanstveniki. Za občinstvo je bil vstop dovoljen ob 3. uri.

(Utopljenec.) Sinoči so našli utopljenega Luko Zakeljca, hlapca pri Aut. Česnovarju, gostilničarju v Kurji Vasi, ter so ga prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu. Utopljenec je bil svoje dni bogat kmet v Godoviču, kamor se je naselil iz Dol pri Zireh; a z nesrečno pijačo je zapravlil vse lepo imetje; pijača je najbrž tudi kriva žalostne smrti.

(Griža) razsaja tudi ponekod na Štajerskem. Tako je pri sv. Andražu v Slov. Goricah umrlo za to boleznijo 7 oseb.

(Tombolo) napravi v nedeljo dne 30. oktobra g. J. Hausenbichler v Žaleu. Čisti dohodek je namenjen za olepšanje trga.

(Domevinska slavnost.) Letos je 700 let, odkar je štajerska dežela združena z avstrijsko. V ta spomin bode dne 20. novembra v Gradcu slovesno zborovanje, pri katerem bode govoril dež. glavar grof Wurmbrand slovesni govor.

Telegrami.

Dunaj, 28. oktobra. "Wiener Zeitung" je objavila cesarjevo ročno pismo, s katerim se imenuje Szegyení veleposlanikom v Berlinu.

Dunaj, 28. oktobra. V kaznilnici gollersdorfski je nastal ogenj, ki je uničil zadnji del z več nadstropij visokim stolpom. Kaznjenci so pod nadzorstvom kmalu omejili ogenj. Vse se je vršilo mirno.

Levov, 27. oktobra. V Piasku wielkiem, v okraju Wieliczka, je jedna oseba zbolela za kolero. V Dobczycah v ravno tem okraju so pa štiri osebe zbolele za kolero in od teh že jedna umrla.

Beligrad, 28. oktobra. Župan Marinović, podžupana Velković in Iljić so povabljeni pred preiskovalnega sodnika zaradi zlorabe uradne oblasti, ker so obsodili protipostavno nekega tukajšnjega meščana v tridesedemdesetdnevni zapor in k prisilnemu delu v občinskem kamnolomu.

Carmaux, 27. oktobra. Odbor strajkarjev je sklenil, da se odkloni izrek razsodnikov in nadaljuje strajk. Shod delavcev je pa temu sklepu pritrdil.

Carmaux, 28. oktobra. Shod strajkovcev je sklenil, tako dolgo nadaljevati strajk, da družba zopet nastavi odpusćene delavce.

Umrli so:

25. oktobra. Alojzija Sattner, poštnega uradnika vdova, 59 let, Dunajska cesta 8, organična srčna hiba. — Janez Mesojedeo, delavčev sin, 3 dni, Tržaška cesta 28, vsled krvavenja želodca in črev. — Albina Dežman, delavka, 14 let, Sodarska steza 4, jetika.

V bolnišnici:

24. oktobra. Jožefa Schneider, natakarjeva hči, 17 let, griža.

Tuji.

26. oktobra.

Pri Matiču: Glockner; Hoffman; Lunzer, Markovsky, Werner s soprogo, Harrieh, trgovci; Seidner, Weiss potovalec, z Dunaja. — Valmarin, potovalec, in Pamer iz Trsta. — Haake iz Bradforta. — Hersch, trgovec, iz Rajhenburga. — Stupar, načelnik železniške postaje, iz Lesec. — Ritter sestro iz Škofje Loke. — Globočnik, notar, iz Kranja. — Fuchs, graščak, iz Kokre. — Pollek, uradnik, iz Celja. — Lewis in Samuel iz Beljaka. — pl. Megnier s soprogo z Reke. — Husech, trgovec, iz Gradca.

Pri Stonu: Kralj in Florian iz Kamnika. — Reitmayer, Günther, Kosmoly, trgovci; Henkel, potovalec, z Dunaja. — Vodnikve iz Karlovca. — Donladis iz Ilir. Bistrice. — Košmelj iz Železnikov. — Hribar iz Celja. — Mangold iz Budimpešte. — Globotschnig, potovalec, iz Kranja. — Resman, železniški uradnik, z Nabrežine. — Klein iz Viktorinje. — Kumer, župnik, z Gorenjskega. — Lukešič iz Inomosta. — Oragovitz, trgovčeva soproga, z otroci, iz Konjice. — Kessler, trgovec, iz Magdeburga. — Müller, trgovec, iz Libree. — Stern, trgovec, iz Gradca.

Pri Južnem kolodvoru: Piringer, potovalec, z Dunaja. — Brek, trgovec, s soprogo, iz Solnograda.

Pri bavarskem dvoru: Prof. dr. Czermak s soprogo iz Inomosta.

Pri avstrijskem caru: Jurman iz Vojnega Križa. — Sallokar, trgovec, iz Strug. — Berni s soprogo iz Gorice. — Schuller z Dunaja. — Herold, trgovec, iz Kamenice. — Glančnik iz Tischler, zasebnika, iz Zapog.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri na 24 ur
OPAZOVANJA	razkoma v mm	toplota po Celsiusu			
7. u. jut.	742.6	-1.0	sl. vzh.	megla	
27. u. pop.	742.0	6.8		jasno	0.00
9. u. zveč.	743.4	0.0	sl. svzh.		
Srednja temperatura 1.9°, za 6.9° pod normalom					

Dunajska borza.

Dne 28. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 " 35 "
Zlata renta 4%, davka prosta	114 " 85 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 20 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	986 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	311 " 25 "
London, 10 funtov strl.	119 " 60 "
Napoleonond (20 fr.)	9 " 53 "
Cesarski cekini	5 " 69 "
Nemških mark 100	58 " 72 1/2 "

Dne 27. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	112 gld. 95 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 40 "
4% državne srečke l. 1864., 250 gld.	140 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186 " 25 "
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 15 "
Kreditne srečke, 100 gld.	191 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	62 " 75 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 50 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	16 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	62 " 75 "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	58 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2780 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	97 " — "
Papirni rubelj	1 " 17 1/2 "
Laških lir 100	— " — "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile št. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kurnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvršijo se najtočnejše.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% gallškega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

Brezplačno shranjevanje in oskrbovanje

imovine.

Natančnejša pojasnila dajo se v naši pozvedovalni pisarni ustno in pismeno.

Tisk "Katoijske Tiskarne" v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Dr. Ivan Janežič.